

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ АГРАРНИХ НАУК УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА НАУКОВА СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКА БІБЛІОТЕКА**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішенням Вченої ради ННСГБ НААН
від «24» січня 2020 р.,
протокол № 1
Директор ННСГБ НААН

В. А. Вергунов

**Кодекс академічної доброчесності
Національної наукової сільськогосподарської бібліотеки Національної
академії аграрних наук України**

Київ – 2020

Лист-погодження
Кодексу академічної доброчесності ННСГБ НААН

Заступник директора з наукової роботи

І. С. Бородай

Заступник директора з науково-інформаційної та бібліотечної роботи т

Л. М. Татарчук

Учений секретар

Т. М. Підгайна

1. Загальні положення

Кодекс Академічної доброчесності Національної наукової сільськогосподарської бібліотеки Національної академії аграрних наук України (далі – Кодекс) встановлює загальні засади, цінності, принципи та норми академічної доброчесності, а також правила поведінки учасників освітнього процесу та співробітників Національної наукової сільськогосподарської бібліотеки Національної академії аграрних наук України (далі – Бібліотека), якими вони повинні керуватись під час навчання, викладання, провадження наукової (творчої) діяльності, виконання покладених на них завдань та обов'язків, а також визначає політику і процедури забезпечення дотримання академічної доброчесності в установі та види відповідальності за порушення академічної доброчесності.

Кодекс розроблено у відповідності з нормами загальнолюдських та європейських цінностей, Конституції України, Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про авторське право і суміжні права», «Про видавничу справу», «Про запобігання корупції», Цивільного Кодексу України, Статуту Бібліотеки, Стратегії розвитку Бібліотеки, Правил внутрішнього трудового розпорядку та інших нормативно-правових та локальних правових актів.

Метою Кодексу Бібліотеки є:

- формування академічних цінностей та високої академічної культури в учасників освітнього процесу Бібліотеки;
- виховання еліти України, формування громадянської позиції учасників освітнього процесу, їх особистості в цьому дусі;
- забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти в Бібліотеці;
- формування високого рівня наукових та/або творчих, професійних і загальних компетентностей здобувачів вищої освіти;
- утвердження в учасників освітнього процесу моральних та духовних цінностей, соціальної активності та відповідальності;
- збереження, розвиток і популяризація освітніх та наукових традицій і цінностей Бібліотеки;
- виховання здобувачів вищої освіти відповідальними, професійними, здатними до свідомого спрямування своєї діяльності;
- забезпечення необхідних умов для реалізації здобувачами вищої освіти їх здібностей і талантів;

Ухвалюючи Кодекс Бібліотека має намір створити середовище, яке сприятиме збагаченню інтелектуального, економічного, творчого, культурного потенціалу учасників освітнього процесу установи, формування інноваційного наукового простору, впровадження нових освітніх ландшафтів.

Дотримання норм цього Кодексу є обов'язковим для усіх учасників академічної спільноти як на території Бібліотеки, так і поза нею.

Кодекс містить перелік правил, настанов, цінностей та принципів, дотримання яких сприятиме зміцненню іміджу Бібліотеки, його позиції у академічних рейтингах, ділової репутації.

Основними принципами та фундаментальними цінностями академічної доброчесності та етики академічних взаємовідносин є:

- **доброчесність** – відданість учасників процесу реалізації державної політики у сфері якості освіти моральним принципам та стандартам, які створюють бар'єр для не доброчесності;
- **чесність та порядність** – системне уникнення проявів академічної недоброчесності під час реалізації власної діяльності;
- **правдивість** – прагнення до істини, вільне та відкрите поширення найкращих практик реалізації власної діяльності, їх безперервне надбання та збагачення;
- **прозорість** – доступність та відкритість інформації, яка передбачає, що всі учасники процесу реалізації державної політики у сфері якості вищої освіти зобов'язані діяти відкрито, зрозуміло та в рамках закону;
- **законність** – дотримання кожним учасником процесу реалізації державної політики у сфері якості вищої освіти законів та стимулювання до цього інших;
- **повага** – повага до ідей, гідності інших, їхнього фізичного та психічного здоров'я, на благо колегіальності та співпраці з іншими учасниками процесу реалізації державної політики у сфері якості вищої освіти;
- **довіра** – усі учасники процесу реалізації державної політики у сфері якості вищої освіти мають впевненість у чесності та чесноті один одного, можуть покластись один на одного, позбавлені остраху, що результати діяльності можуть бути не санкціоновано запозиченими, кар'єру спалюжено, а репутацію підірвано; послідовне відстоювання гідної поведінки та ідей поширення принципів академічної доброчесності в несприятливих умовах стороннього тиску;
- **справедливість** – неупереджено однакове ставлення до усіх учасників процесу реалізації державної політики у сфері якості вищої освіти, позбавлене дискримінації та нечесності;
- **самовдосконалення та вдосконалення** – учасники процесу реалізації державної політики у сфері якості вищої освіти визнають важливість та докладають максимальних зусиль до постійного вдосконалення освітньої системи, зокрема через власний професійний розвиток;
- **відповідальність** – вміння брати на себе відповідальність за результати своєї діяльності, виконувати взяті на себе певні зобов'язання, протистояти проявам академічної недоброчесності, подавати приклади гідної поведінки;
- **сумлінність** – учасники процесу реалізації державної політики у сфері якості вищої освіти належним чином використовують делеговані їм повноваження без перевищення або несумлінності виконання;
- **професіоналізм** – підтримання високого рівня компетентності кожним учасником процесу реалізації державної політики у сфері якості вищої освіти.

Порушенням академічної доброчесності та неприйнятним для здобувачів вищої освіти та працівників Бібліотеки вважаються:

- **академічний плагіат** – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених

- творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства під іменем особи, яка не брала участі в їх створенні;
- **самоплагіат** – оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів, за винятком оприлюднення таких у дисертаційних дослідженнях відповідно до вимог чинного законодавства;
 - **фабрикація** – вигадкування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі або наукових дослідженнях, наступне використання такої інформації, наукових результатів в академічній роботі;
 - **фальсифікація** – свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що пов'язані зі здійсненням освітнього процесу чи наукових досліджень, наступне використання такої інформації, наукових результатів в академічній роботі;
 - **списування** – виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання;
 - **обман** – надання завідомо неправдивої інформації щодо власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітнього процесу;
 - **академічне шахрайство**:
 - використання під час контрольних заходів заборонених допоміжних матеріалів або технічних засобів;
 - проходження процедур контролю знань підставними особами;
 - придбання або отримання виконаних на замовлення академічних текстів у інших осіб та подання їх як власних результатів навчальної або наукової діяльності;
 - підробка підписів у офіційних документах (відомостях, актах, звітах, договорах тощо);
 - посилання на джерела, які не використовувалися в роботі;
 - здавання різними особами робіт з однаковим змістом;
 - **хабарництво** – надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна, послуг, пільг чи будь-яких інших благ – несанкціонована співпраця – навмисна чи усвідомлена допомога або спроба допомоги іншій особі в здійсненні акту академічної недоброчесності, а також виконання на замовлення та/або продаж академічних текстів;
 - **необ'єктивне оцінювання** – свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів освіти науково-педагогічними працівниками.

2. Правила та норми академічної доброчесності, етичної поведінки та корпоративної культури

Гідним для всіх учасників освітнього процесу та працівників Бібліотеки є:

- дотримуватись вимог Конституції та законів України, вимог чинного законодавства України, Статуту Бібліотеки, Правил внутрішнього трудового розпорядку, цього Кодексу, локальних нормативних документів Бібліотеки, а також умов договору про надання освітніх послуг;

- дотримуватись моральних норм, високих духовних цінностей та правил етичної поведінки;
- відповідально ставитись до своїх обов'язків, вчасно й сумлінно виконувати необхідні навчальні, дослідницькі та робочі завдання;
- своєю діяльністю сприяти збереженню та примноженню традицій Бібліотеки, розвитку позитивної репутації установи;
- не чинити правопорушень, сприяти попередженню й викоріненню різних видів порушень іншими особами в навчальній, викладацькій, науковій та інших видах діяльності;
- поважати права і свободи людини, честь, гідність та особисту недоторканність особи, незважаючи на її стать, вік, матеріальний стан, соціальне становище, расову приналежність, релігійні та політичні переконання;
- не толерувати приниження честі та гідності, фізичне або психічне здоров'я, спілкуватися в академічному середовищі державною мовою, піклуватися про культуру власної мови та мови здобувачів освіти чи колег;
- не розповсюджувати та запобігати розповсюдженню інформації, яка є неправдивою, викладеною з перекрученням фактів, наклепницькою, такою, що ображає людину або може завдати шкоди репутації Бібліотеки;
- відповідально та дбайливо ставитись до власного здоров'я, здоров'я оточуючих, довкілля;
- вести здоровий та активний спосіб життя, дотримуватись правил особистої гігієни, бути охайним і акуратним;
- допомагати учасникам освітнього процесу, які опинилися в складних життєвих обставинах, відносяться до соціально незахищених та пільгових категорій;
- підтримувати чистоту й порядок на території Бібліотеки, дбайливо ставитись до майна та ресурсів установи.

Неприйнятним для всіх учасників освітнього процесу та працівників Бібліотеки

є:

- недотримання норм Конституції України, чинного законодавства України про вищу освіту, а також локальних нормативних документів Бібліотеки;
- навмисне перешкоджання навчальній, науковій чи трудовій діяльності учасників освітнього процесу Бібліотеки;
- запізнення або пропуски навчальних занять чи роботи без поважної причини;
- вживання наркотичних речовин, розпивання алкогольних напоїв та куріння на території Бібліотеки;
- пронесення в Бібліотеку зброї, використання газових балончиків та інших речей, що можуть нашкодити життю та здоров'ю людини;
- прояви різних форм агресії проти інших, сексуальні домагання;
- участь в азартних іграх під час освітнього процесу та на робочому місці;
- поширення неправдивої та компрометуючої інформації про учасників освітнього процесу чи працівників Бібліотеки;
- перевищення повноважень під час навчання, трудової діяльності або проведенні наукових досліджень;

- використання службових і родинних зв'язків з метою отримання нечесної переваги в навчальній, науковій чи трудовій діяльності.

Кожен здобувач вищої освіти у своїй навчальній діяльності повинен дотримуватись моральних норм, правил етичної поведінки та принципів академічної доброчесності, а саме:

- самостійно, сумлінно та вчасно виконувати навчальні завдання, завдання поточного та підсумкового контролю результатів навчання;
- не допускати плагіату у своїх роботах, завжди робити посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримуватись норм законодавства про авторське право і суміжні права, поважати право інтелектуальної власності, наукові та навчальні здобутки інших;
- надавати достовірну інформацію про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації;
- дотримуватись правил ділового етикету у поведінці та норм культури спілкування у комунікації з аспірантами, викладацьким складом і співробітниками Бібліотеки;
- не принижувати будь-яким чином гідність учасників освітнього процесу, запобігати таким діям з боку інших осіб;
- не використовувати та запобігати використанню з боку інших здобувачів вищої освіти службових або родинних зв'язків для отримання нечесної переваги в навчальній діяльності.

Кожен науковий, науково-педагогічний працівник у своїй науковій, науково-педагогічній діяльності повинен дотримуватись моральних норм, правил етичної поведінки та принципів академічної доброчесності, а саме:

- забезпечувати якість викладання на високому науково-теоретичному й методичному рівнях навчальних дисциплін відповідної освітньо-наукової програми;
- презентувати аудиторії достовірну наукову інформацію, сприяти творчій активності та становленню громадянської позиції аспірантів;
- постійно підвищувати свій професійний рівень, залучати у викладацькій діяльності новітні педагогічні технології та інформаційно-комунікаційні засоби навчання, використовувати актуальні й достовірні джерела інформації;
- керуватися принципами об'єктивності та прозорості під час оцінювання знань і компетентності здобувачів вищої освіти;
- не допускати плагіату та робити посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей, дотримуватись норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- приходити на всі заняття вчасно і не залишати аудиторію передчасно, використовувати ефективно академічний час для досягнення результатів навчання, визначених у робочій програмі навчальної дисципліни;
- ретельно та грамотно складати методичні вказівки й рекомендації до самостійної роботи, вказуючи наявні новітні надходження літератури та Інтернет-ресурси;

- надавати достовірну інформацію про методики і результати досліджень, джерела використаної інформації та власну наукову, науково-педагогічну, творчу діяльність;
- контролювати дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти;
- дотримуватись принципів аполітичності, віротерпимості в освітньому процесі;
- не принижувати будь-яким чином гідність учасників освітнього процесу, запобігати таким діям з боку інших осіб.

Дотримання етичних норм у науковій діяльності усіма учасниками освітнього процесу передбачає:

- сприяти розповсюдженню наукових знань і протидіяти поширенню псевдонаукових теорій, хибних концепцій та уявлень;
- нести відповідальність за наслідки своєї наукової діяльності, протидіяти отриманню результатів, що суперечать принципам академічної доброчесності й можуть завдати шкоди;
- дотримуватись найвищих професійних стандартів планування та проведення наукових досліджень;
- забезпечувати принципову чесність і прозорість на всіх стадіях наукового дослідження, вважати неприпустимим прояви нечесної поведінки, рішуче викривати факти плагіату й інших форм порушень авторського права;
- визнавати міжнародні та національні правові норми щодо авторських прав, обов'язково посилатись на джерела інформації в разі використання ідей, тверджень, відомостей;
- надавати достовірну інформацію про результати власних наукових досліджень;
- захищати свободу наукової думки;
- визнавати творчий внесок кожного з авторів дослідження, що проводилося колективно, не включати до списку авторів осіб, які не мали відношення до отримання наукових результатів.

3. Політика академічної доброчесності

Дотримання загальних засад академічної доброчесності, моральних правил та етичних норм учасниками освітнього процесу є складовою внутрішньої системи забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти Бібліотеки. Наукові, науково-педагогічні працівники, здобувачі вищої освіти, співробітники Бібліотеки, які виявляють прагнення до академічної доброчесності, не лише стають зразком для наслідування, а й підвищують стандарти освітньої та наукової діяльності в цілому.

Бібліотека забезпечує проведення комплексу заходів, які мають на меті забезпечити виконання засад академічної доброчесності, моральних правил та етичних норм всіма учасниками освітнього процесу та протидіяти будь-яким проявам академічної недоброчесності.

За порушення академічної доброчесності здобувачі вищої освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності відповідно до тяжкості порушення:

- повторне проходження оцінювання (іспит, залік тощо);
- повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми;

- відрахування з аспірантури;
- позбавлення права проживати в гуртожитку.

За порушення академічної доброчесності наукові, науково-педагогічні працівники можуть бути притягнені до такої академічної та дисциплінарної відповідальності відповідно до тяжкості порушення:

- відмова у присудженні наукового ступеня чи присвоєнні вченого звання;
- позбавлення присудженого наукового ступеня чи присвоєного вченого звання;
- позбавлення права брати участь у роботі визначених законом органів чи займати визначені законом посади;
- догана;
- позбавлення на певний строк премій, надбавок, інших заохочень, визначених чинним трудовим законодавством, Колективним договором.

За одноразове чи систематичне грубе порушення моральних правил, етичних норм, правил корпоративної культури до працівників чи здобувачів вищої освіти можуть бути також застосовані заходи відповідальності:

- попередження;
- рекомендація принести публічне вибачення;
- винесення догани;
- матеріальне або фінансове відшкодування заподіяних збитків.

Притягнення особи до відповідальності за порушення норм, визначених даним Кодексом, враховується у випадку допущення нею повторно порушень норм академічної доброчесності як обставина, яка є підставою для застосування найбільш суворих заходів дисциплінарної відповідальності, зокрема відрахування здобувачів вищої освіти, звільнення наукового, науково-педагогічного працівника чи співробітника Бібліотеки.

4. Прикінцеві положення

Цей Кодекс затверджується Вченою радою Бібліотеки.

Зміни та доповнення до Кодексу вносяться за поданням Вченої ради Бібліотеки та приймаються у такому ж самому порядку як ухвалення Кодексу.

Бібліотека забезпечує публічний доступ до тексту Кодексу, який розміщується на офіційному веб-сайті установи.

Усі учасники освітнього процесу зобов'язані бути ознайомлені з Кодексом та керуватися його положеннями. Незнання або нерозуміння норм цього Кодексу не є виправданням неетичної поведінки та порушення засад академічної доброчесності, моральних правил та етичних норм.

Відсутність згоди щодо дотримання засад академічної доброчесності, моральних правил та етичних норм, зазначених у цьому Кодексі, є підставою для відрахування здобувачів вищої освіти або відмови у прийнятті на роботу наукових, науково-педагогічних працівників.

ДЕКЛАРАЦІЯ
про дотримання академічної доброчесності
здобувачем вищої освіти ННСГБ НААН

Я, _____
(*ПІП аспіранта*)

ЗАЯВЛЯЮ, що у своїй освітньо-науковій діяльності буду дотримуватися зазначених у Кодексі академічної доброчесності Національної наукової сільськогосподарської бібліотеки Національної академії аграрних наук України основних принципів та фундаментальних цінностей академічної доброчесності та етики академічних взаємовідносин.

ЗОБОВ'ЯЗУЮСЬ:

дотримуватися норм чинного законодавства у сфері освіти і науки та інтелектуальної власності;

дотримуватися корпоративної культури та проявляти повагу до наукових та науково-педагогічних працівників;

застосовувати коректні посилання на джерела інформації у разі використання запозичених ідей, розробок, думок під час здійснення наукової діяльності;

здійснювати самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання;

надавати достовірну інформацію про результати власної навчальної, наукової і творчої діяльності;

перешкоджати проявам академічної недоброчесності з боку інших здобувачів вищої освіти, а також співробітників Бібліотеки;

повідомляти про випадки порушення академічної доброчесності посадовим особам Бібліотеки.

ОЗНАЙОМЛЕНИЙ з політикою Бібліотеки щодо дотримання академічної доброчесності, неприпустимістю академічного плагіату в моїх навчальних роботах і наукових дослідженнях та надаю згоду на:

безпосередню перевірку моїх робіт на ознаки наявності академічного плагіату за допомогою спеціалізованих програмних продуктів;

обробку та розміщення у відкритому доступі на інформаційному ресурсі Бібліотеки моїх наукових досліджень.

УСВІДОМЛЮЮ можливість понести академічну відповідальність за порушення академічної доброчесності та етики академічних взаємовідносин відповідно до Кодексу, нормативної бази Бібліотеки та чинного законодавства України.

(дата)

(підпис)

ДЕКЛАРАЦІЯ
про дотримання академічної доброчесності
співробітником ННСГБ НААН

Я, _____
(ПІП співробітника, посада і назва структурного підрозділу)

ЗАЯВЛЯЮ, що у своїй освітньо-науковій діяльності буду дотримуватися зазначених у Кодексі академічної доброчесності Національної наукової сільськогосподарської бібліотеки Національної академії аграрних наук України основних принципів та фундаментальних цінностей академічної доброчесності та етики академічних взаємовідносин.

ЗОБОВ'ЯЗУЮСЬ:

дотримуватися норм чинного законодавства у сфері освіти і науки та інтелектуальної власності;

дотримуватися корпоративної культури, проявляти повагу до здобувачів вищої освіти і своїх колег;

застосовувати коректні посилання на джерела інформації у разі використання запозичених ідей, розробок, думок під час здійснення наукової діяльності;

контролювати дотримання принципів академічної доброчесності здобувачами вищої освіти;

перешкоджати проявам академічної недоброчесності з боку здобувачів вищої освіти, а також співробітників Бібліотеки;

здійснювати самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання;

повідомляти про випадки порушення академічної доброчесності посадовим особам Бібліотеки;

об'єктивно та неупереджено оцінювати результати навчання здобувачів вищої освіти;

протидіяти конформізму, захищати свободу наукової думки.

ОЗНАЙОМЛЕНИЙ з політикою Бібліотеки щодо дотримання академічної доброчесності, неприпустимістю академічного плагіату в моїх наукових дослідженнях та надаю згоду на:

безпосередню перевірку моїх робіт на ознаки наявності академічного плагіату за допомогою спеціалізованих програмних продуктів.

УСВІДОМЛЮЮ можливість понести академічну та дисциплінарну відповідальність за порушення академічної доброчесності та етики академічних взаємовідносин відповідно до Кодексу, нормативної бази Бібліотеки та чинного законодавства України.

(дата)

(підпис)